

Publiceringsdatum
2025-11-12

Arbetsgruppsmöte UBit

Dokumenttyp	Minnesanteckning
Mötesdatum	2025-10-14
Plats	Microsoft Teams
Sammanställt av	Sara-Maria Herrman

Deltagare

Namn	Organisation
Närvarande	
Christian Bohlin	Västra Götalandsregionen
Eric Åkerlund	Västra Götalandsregionen
Sara-Maria Herrman	Västra Götalandsregionen
Lars Carlén	Trollhättans stad
Mikael Carlsson Kerstell	Byanätsforum
Bengt Ericsson	Coompanion
Adjungerade	
David Troeng	Regeringskansliet
Martin Gedda	NetWest
Carolina Magnusson	NetWest
Frånvarande	
Fredrik Edholm	Skaraborgs kommunalförbund
Mattias Karlsson	Länsstyrelsen
Fredrik Nilströmmer	Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund
Camilla Johansson	Hela Sverige Ska Leva

Mötets syfte

Att samordna och informera om pågående initiativ inom digital infrastruktur, IT-samverkan och konnektivitet i Västra Götaland.

Agenda

Nr	Tid	Mötespunkt	Ansvarig
1	09:30	Regeringens nya digitaliseringsstrategi	David Troeng
2	10:10	NetWest – aktuella frågor	Martin Gedda
3	11:00	Bytnät – behöver vi göra fler insatser?	Eric Åkerlund
4	11:30	Laget runt	Alla

Underlag

- David Troeng - Presentation av digitaliseringsstrategin

Sammanfattning

1. Regeringens nya digitaliseringsstrategi

Arbetsgruppen informerades av David Troeng om regeringens nya digitaliseringsstrategi för det digitala årtiondet 2025–2030. Strategins övergripande mål är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter för ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration. Strategin vilar på fem strategiska områden: digital kompetens, näringslivets digitalisering, förvaltningens digitalisering, välfärdens digitalisering och konnektivitet. De tre horisontella målen – AI och ny teknik, data samt säkerhet – ska genomsyra dessa områden där det är relevant.

Vid genomgången konstaterades att den tidigare målsättningen om att *”Sverige ska bli bäst”* är svår att omsätta i praktiken och att de nya målen i stället betonar **vilka nyttor digitaliseringen ska ge**.

Inom området **digital kompetens** framhölls att Sverige har en relativt hög andel spetskompetens i jämförelse med övriga EU (cirka 7 procent), men att utvecklingen planat ut. Basnivån handlar om att alla ska ha möjlighet att vara digitalt delaktiga, vilket förutsätter lösningar för dem som saknar egna förutsättningar – exempelvis genom digitalt förordnandeförfarande och digitala fullmakter. Breddkompetensen behöver stärkas kontinuerligt för att medborgare ska vara anställningsbara och kunna använda ny teknik såsom AI.

När det gäller **näringslivets digitalisering** konstaterades att svenska företag generellt är bra på att ta till sig digitalisering, men att det krävs fortsatt fokus på hur det offentliga kan bistå genom samverkan snarare än

genom egna parallella initiativ. Rollfördelningen mellan offentliga och privata aktörer behöver vara tydlig så att innovation främjas.

Förvaltningens digitalisering beskrivs i strategin som en nyckel till enklare, tryggare och mer effektiva kontakter med medborgarna. Arbetsgruppen noterade att förvaltningsmodellen i sig är en utmaning: att avgöra vad som ska göras gemensamt respektive inom varje aktör utan att hämma innovation. Ett mer samordnat regeringskansli bedöms nödvändigt för att uppnå strategins mål om datadriven offentlig förvaltning.

Inom **välståndens digitalisering** framhölls att strategin lägger större tonvikt på **vilka effekter** som ska uppnås – förbättrad livskvalitet, arbetsmiljö och tillgänglighet – snarare än på enskilda tekniska lösningar. Det finns erfarenheter av projekt som inte nått förväntad nytta, vilket betonar behovet av tydligare målstyrning och uppföljning av verkliga effekter.

Området **konnektivitet** har fått en breddad betydelse och omfattar hela kedjan människa-till-människa och maskin-till-maskin. Digital infrastruktur inbegriper även molntjänster och datacenter. Regeringen höjer ambitionsnivån till 1 Gbit/s där det är samhällsekonomiskt motiverat, men det konstaterades att vissa glesbygdsområden inte kan anslutas utan stödinsatser. Endast åtta procent av de berörda har sökt stöd för att ansluta byggnader, vilket påpekades som en utmaning inför de två sista stödåren. För att säkerställa att kvarvarande fastigheter kopplas upp måste nätägare ta ansvar för efteranslutningar. Arbetsgruppen noterade också problemet att operatörer inte ansluter sig till samhällsmaster och att dialog pågår med mobiloperatörerna om detta.

Fiber bedöms vara mest ekonomiskt gångbart för permanent täckning, men i glesbygd behövs kompletterande lösningar som mobil eller satellitbaserad uppkoppling. Mobiltäckning ska säkerställas i hela landet, särskilt längs vägar och järnvägar. Det lyftes också att strategin betonar **resiliens** – motståndskraft och återställningsförmåga – liksom redundans och diversifiering av näten för att säkerställa drift vid bortfall. Det globala säkerhetsläget påverkar prioriteringarna och krav ställs även på minskad miljöpåverkan och energieffektivisering i hela värdekedjan.

Strategin anger att **DIGG och PTS** har uppdrag att följa upp målen och utveckla indikatorer som gör strategin uppföljningsbar. Uppföljningen ska kompletteras med en ny modell för konnektivitet som mäter både tillgång, användning och utvecklingsbehov inom det offentliga och näringslivet. Bredbandskoordinatorerna ska delta i arbetet. Det är ett kontinuerligt arbete för att målen inte ska stå oförändrade i tio år utan kunna revideras vid behov. DIGG och PTS planerar även en årlig konferens för att främja samverkan. Arbetet med en AI-strategi och en molnpolicy för offentlig sektor pågår och ska slutföras under våren.

Diskussion

Arbetsgruppen diskuterade hur den nya strategin kan omsättas på regional nivå och hur den kan bidra i revideringen av den nuvarande Bredbandsstrategin för Västra Götaland. Det konstaterades att områdena digital kompetens, robust infrastruktur och säker dataanvändning är särskilt relevanta för det regionala arbetet. Deltagarna lyfte behovet av att regionala och lokala perspektiv inkluderas i uppföljningen av konnektivitet och robusthet samt att indikatorer tydliggörs.

Beslut

Arbetsgruppen beslutade att UBit ska samordna ett gemensamt regionalt inspel till DIGG och PTS inför återrapporteringen i februari 2026. Christian och Sara-Maria ansvarar för sammanställning i samverkan med NetWest och de regionala bredbandskoordinatorerna. Tidsplanen fastställs till 31 januari 2026.

2. NetWest – aktuella frågor

Information

Arbetsgruppen informerades av Martin Gedda och Karolina Magnusson om läget inom NetWest och den utveckling som skett under det senaste året. Bolaget stödjer den regionala fiberaffären i Västsverige och fungerar som en samordnande aktör mellan kommuner, stadsnät, fiberföreningar och andra nätägare. I dag samarbetar NetWest med 69 leverantörer, varav 21 procent av leveranserna kommer från fiberföreningar. Arbetet drivs utifrån behov som formuleras av kommuner, regionen eller enskilda kunder.

Det framhölls att relationerna till de många aktörerna kräver betydande resurser och tid för att nå fram till färdiga avtal. Fiberföreningarna är inte alltid mottagliga för att ingå nya avtal, vilket kan fördröja processer. Samtidigt har intresset för samverkan och kapacitetsutnyttjande ökat, särskilt i takt med att verksamheter inom vård, beredskap och samhällsservice ställer högre krav på stabil uppkoppling.

Leveransprecisionen har förbättrats sedan 2024 men är fortfarande otillräcklig. I cirka 57 procent av fallen sker leverans enligt avtal, med målsättningen att nå minst 70 procent under 2025 och på sikt 90 procent. Utmaningen ligger främst hos infrastrukturägarna och kundernas mottagningsberedskap snarare än hos NetWest självt. Leveranser följs upp veckovis och dialogen med både kunder och leverantörer är tät för att hantera hinder i tid. Det konstaterades att branschen generellt har utmaningar när det gäller framförhållning och beroenden mellan olika leveranser.

Vidare redovisades arbetet med utbyggnaden av **Västgötaringen**, som är den centrala fiberring där NetWest bildades. Målet är att modernisera och förtäta ringen på ett affärsdrivet sätt. Antalet noder har ökat från 10 till snart 33, med nya stråk i bland annat Götene, Mariestad och Lidköping samt mellan

Ulricehamn, Tranemo, Svenljunga och Mark. Mellerud, Färgelanda och Uddevalla har integrerats i samma förvaltningsnätstruktur och det pågår arbete mot Åmål och Karlstad på sikt. Längs kusten byggs nu en robusthöjande förbindelse från Fjällbacka mot Sotenäs, vilket skapar alternativa vägar för datatrafik från Strömstad till Uddevalla och vidare mot sydväst. Datan i dessa stråk går i fiber med regional rådgivning. Kopplingar etableras även mot Sydlänken och Halmstad.

Två **samhällsmaster** är färdigbyggda, varav en är i drift. Bygglov finns för ytterligare fyra, men hittills har ingen operatör visat intresse att ansluta. Telenor har aviserat att man inte planerar några anslutningar under 2026–2027 utan ytterligare finansiering. NetWest och VGR:s Koncernstab digitalisering för en fortsatt dialog med operatörerna i väntan på PTS kommande ställningstagande.

NetWest har även fått finansiering från PTS för **reservkraft** vid ringnoderna. Nodhusen har i de flesta fall UPS -lösningar eller anslutningsmöjlighet för extern kraftkälla. Reservkraft finns nära de flesta ringnoder, men inte överallt. Erfarenheter från stormar och strömavbrott, bland annat i Bohuslän, visar att fibernät ofta fortsatt fungerar när mobilnäten faller. Flera fiberföreningar har klarat drift hela tiden med egen reservkraft, medan mobilnäten i flera fall legat nere längre än elavbrotten varit.

NetWest arbetar också med **besiktningar, förvaltningsplaner och samgåendeprocesser** för fiberföreningar. Intresset för dessa tjänster ökar och bolagets verksamhet beskrivs i praktiken som delvis konsultativ. Arbetet med krissamordning för den totala kommunikationsinfrastrukturen omfattar distribution av reservmaterial, utbildningar och dialog med PTS inom civilförvarsområde Väst. NetWest uttryckte beredskap att ta ett större ansvar i dessa frågor om uppdrag och medel möjliggör det.

Det framhölls att fiberföreningarna i många fall visar hög driftsäkerhet och engagemang, trots att de formellt inte omfattas av regler för robusthetsåtgärder. NetWest försöker stödja dessa föreningar i den mån det går, bland annat genom att bidra till tillgång till reservkraft och rådgivning. Det finns dock behov av större statliga anslag för detta arbete, och dialog pågår med Svenska Stadsnätetsföreningen och Byanätsforum för att föra upp frågan på nationell nivå.

Diskussion fördes även om **svartfiber**, där fiberföreningar nu i högre grad börjar erbjuda kapacitetstjänster och därmed får intäkter för underhåll och utveckling. NetWest bedömer att dessa initiativ stärker det regionala nätets hållbarhet och minskar risken för ett "A-lag och B-lag" i infrastrukturen.

Diskussion

Arbetsgruppen diskuterade hur NetWests arbete bidrar till de horisontella

målen i digitaliseringsstrategin, särskilt avseende säkerhet, robusthet och hållbarhet. Det framhölls att redundanta och diversifierade nät är centrala för totalförsvaret och att statistiken visar att fiberföreningarna i flera fall håller minst lika hög driftsäkerhet som större aktörer. Exempel togs upp från stormar där lokala nät fungerat utan avbrott medan mobilnäten legat nere. Gruppen diskuterade även bristen på operatörers SLA:er för privata tjänster och hur detta påverkar samhällsviktig verksamhet.

Beslut

Arbetsgruppen beslutade att NetWest ska ta fram en sammanställning av robusthetsläget i regionen, inklusive status för reservkraft, ringstrukturer och samhällsmaster, samt identifiera eventuella svaga länkar i infrastrukturen. Rapporten ska presenteras för UBit vid sammanträdet i januari 2026.

3. Bytnät – behöver vi göra fler insatser?

Information

Arbetsgruppen informerades av Eric Åkerlund om det aktuella läget för Bytnät. Tech Sverige har på nytt tagit initiativ till att lyfta frågan nationellt och öka medvetenheten kring bynätens förutsättningar. Det finns material och kommunikationsstöd att tillgå om man väljer att ansluta sig till initiativet.

Diskussion

Arbetsgruppen diskuterade om regionen bör delta i den förnyade informationsinsatsen. Bedömningen var att arbetet med Bytnät i stort sett är slutfört på regional nivå och att den korta återstående tiden i stödsystemet inte motiverar nya satsningar. I flera kommuner, bland annat Trollhättans stad, återstår endast ett fåtal punkter och det finns en god medvetenhet om läget lokalt. Responsen från kommunerna på tidigare uppföljningar har varit obefintlig, vilket tolkas som att de flesta har kontroll över sina nät.

Beslut

Arbetsgruppen beslutade att inte prioritera ytterligare regionala insatser inom Bytnät under innevarande period. Frågan avslutas tills vidare, men kan tas upp igen om nya nationella uppdrag eller förutsättningar tillkommer.

Laget runt

Eric redogjorde för vad som gicks igenom på mötet med de regionala bredbandskoordinatorerna. En punkt handlade om Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och implementeringen av **SWEN – Rakel 2.0**. Nuvarande Rakel G1 kommer att vara i drift till 2032.

Trafikverket har presenterat sitt arbete kring **mobiltäckning på tåg**, vilket överensstämmer med Västtrafiks planering. Gruppen föreslog att konsulten

Mats Devert som har skrivit förstudien till **Västtrafik**, bjuds in till nästa möte för att ge en fördjupad lägesbild.

Under punkten om digitaliseringsstrategin framhöll David Troëng att regionerna och de regionala bredbandskoordinatorerna har en viktig roll i att **stötta implementeringen av den nationella digitaliseringsstrategin**, och att frågan kommer att återkomma i kommande forum.

Post- och telestyrelsen (PTS) har informerat om den pågående översynen av **SMP-regleringen för fibernäten**. Det tidigare förslaget fick kritik från EU för att vara föråldrat och otillräckligt konsekvensanalyserat. PTS har nu inlett dialog med bredbandskoordinatorerna inför ett nytt förslag. Det diskuterades att PTS överväger statlig reglering för nätägare med fler än 5 000 anslutna hushåll. Arbetsgruppen noterade att konkurrensen i praktiken är god, då det mobila bredbandet konkurrerar med fiber.

Det informerades även om att **Bredbandskartan.se** ska vidareutvecklas och öppnas upp för regionala bredbandskoordinatorer för enklare analyser. Den nya stödmodellen för bredbandsutbyggnad 2026–2027 kommer inte att innehålla regionala prioriteringar, utan inleds med en **kvalitetssäkring av nätägarnas inrapporterade data**, eftersom tidigare uppgifter visat sig innehålla brister. Det betonades att detta är en central uppgift för att kunna styra investeringar till områden där behoven är störst.

Vidare informerades om att arbetet med **NIS2-direktivet** och **CDR-direktivet** pågår, men att flera frågor fortfarande är oklara, bland annat om operatörerna själva ska bära kostnaderna för tillsynen.

Christian redogjorde för två upphandlingsärenden där leverantörer med kinesisk aktiv nätutrustning fått rätt i domstol. Frågan om tillåten och otillåten utrustning i fasta nät är under omprövning och reglerna förväntas skärpas, i likhet med hur det redan ser ut för mobilnäten. Det finns en risk att vissa anslutningar inte kan användas om utrustningen inte uppfyller framtida säkerhetskrav.

Det konstaterades att det hittills avsatts cirka **500 miljoner kronor** nationellt för rättsprocesser kopplade till upphandlingar av nätutrustning. Auktionsreglerna inom PTS hanterar i dagsläget främst mobilnäten och är inte fullt tillämpliga på de fasta näten, vilket skapar osäkerhet för upphandlande aktörer.

Christian och Emma Ström på SKR har publicerat en [Vägledning för inomhustäckning](#). Christian informerades även om att regionen har sökt **medel från MSB för ett projekt om säker IT-hantering för seniorer**. Projektet ligger i gränslandet mellan bredbands- och användningsfrågor och syftar till att stärka digital trygghet och delaktighet.

Diskussion

Arbetsgruppen diskuterade behovet av att följa utvecklingen av PTS-regelverket och hur regionerna kan bidra till att kvalitetssäkra dataunderlag för kommande stödperioder. Det konstaterades också att säkerhets- och upphandlingsfrågorna kopplade till aktiv nätutrustning bör följas noggrant, eftersom förändringar kan få betydande konsekvenser för både kommunala och privata nätägare.

Beslut

Arbetsgruppen beslutade att bjuda in **Mats Devert** till nästa möte för att presentera det pågående arbetet med mobiltäckning längs transportinfrastruktur. Sara-Maria ansvarar för inbjudan.

Nästa möte

Datum	2025-11-12
Tid	09:30-12:00
Plats	Microsoft Teams